

ارزیابی عملکرد بخش واقعی اقتصاد کشور

در سال ۱۳۷۱

مقدمه :

از آغاز سال ۱۳۶۸ باتدوین و اجرای برنامه اول توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران بتدریج فضای عمومی حاکم بر اقتصاد کشور دچار تحول گردید ، اقتصاد کشور که تا مقطع پایان جنگ بدلیل ضرورت های ناشی از جنگ تحمیلی و انتخاب اولویت دفاع در سیاست گذاری اقتصادی ، بامشکلات عدیده ای مواجه شد ، از سال ۱۳۶۸ با اجرای بودجه برنامه ای و فعال شدن تدریجی مکانیزم های اقتصادی در کلیه زمینه ها وارد دوران کیفی جدیدی گردید که مسایل آن بطور کلی با مسایل دوران گذشته متفاوت بود . تدوین و تشدید ابعاد جنگ ، خصوصا در سال های پایانی آن ، که بصورت روزافزونی جو عدم اعتماد در زمینه های اقتصادی و سرمایه گذاری ایجاد کرده بود ، از یک طرف باعث گردید که در دوران دفاع مقدس سرمایه گذاری عمده ای در زمینه های مختلف ، خصوصا در زمینه های زیربنایی ، در اقتصاد کشور تحقق نیابد ، از طرف دیگر خروج مداوم سرمایه های

مالی و انسانی از کشور و گسترش دامنه خسارتهای جنگی، کشور را در وضعیتی بشدت بحرانی قرار داد و بود -

اقتصاد ایران طی سه سال منتهی به سال پایانی جنگ در ابعاد مختلف تحت فشار قرار داشت. حاکمیت اقتصاد جنگی، خسارتهای وسیع وارد به بر منابع اقتصادی کشور، سقوط شدید قیمت نفت در بازارهای جهانی و فشار جمعیت بر منابع کشور از جمله عواملی بود که در دوره ۶۷ - ۱۳۶۴ اقتصاد کشور را دچار رکود عمیقی نمود. طی دوره فوق الذکر تولید ملی به قیمتهای ثابت بطور متوسط سالیانه حدود ۷/۳ درصد کاهش یافت که بالحاظ نمودن رشد بالای جمعیت، مبین کاهش حد و د ۱۰/۳ درصد در درآمد سرانه بود. در این دوره تشکیل سرمایه واقعی بطور متوسط سالیانه حدود ۱۹ درصد تنزل پیدا کرد. در پایان سال ۱۳۶۷ شکاف عمیق بین امکانات ظرفیتهای تولیدی کشور از یک طرف و نیازهای فزاینده جمعیت از طرف دیگر در حدی بود که انجام اقداماتی عاجل در زمینه تخصیص منابع، خصوصاً تدوین برنامه جامع اقتصادی را ایجاب می نمود -

باتدوین برنامه پنج ساله اول، دولت اقداماتی جدی در زمینه بازسازی خرابیهای ناشی از جنگ و جبران ظرفیتهای تولیدی از دست رفته را آغاز نمود. انتقال اقتصاد کشور از وضعیت رکودی بشدت نامتعادل در آن ۶۷ - ۱۳۶۴ انجام تغییراتی در سیاستگذاری اقتصادی را ایجاب می نمود. انجام سرمایه گذاریهای تولیدی، بازسازی ویرانیهای دوران جنگ، ایجاد ساختارهای تولیدی متناسب بارشد بادوام اقتصاد و بالاخره انجام یازده اصلاحات ساختاری ضروری از جمله اولویتهای اساسی برنامه پنج ساله اول بود که به تصویب مجلس شورای اسلامی نیز رسید. مجموعه سیاستهایی که در راستای برنامه پنج ساله و در چهار سال اول برنامه به مورد اجرا گذارده شد، در دوره ۷۱ - ۱۳۶۸ رشد فزاینده اقتصاد را بدنبال داشت. طی این دوره تقریباً کلیه اهداف کلان و بخشی از برنامه

اول توسعه اقتصاد ی کشور محقق گردید و تنگناهای ساختاری اقتصاد که در اثر جنگ و استهلاك منابع بصورت جدی حیات اقتصاد ی کشور را تهدید می نمود ، بطور نسبی مرتفع گردید .

عملکرد اقتصاد در دوره ۷۰ - ۱۳۶۸ :

موفقیت های چشمگیر اقتصاد ی طی سه سال اول برنامه توسعه اقتصاد ی ناشی از عوامل متعددی بوده است . در بعد خارجی ، پایان جنگ با عراق ، بهبود نسبی قیمت نفت و بازیابی بازارهای از دست رفته نفت ، تاثیر مثبتی بر عملکرد اقتصاد بخشید . افزایش سریع قیمت نفت بدنبال تسخیر کویت توسط عراق در تابستان ۱۳۶۹ ، شوک وارده به اقتصاد جهانی در این مقطع و تحولات سیاسی بدنبال آن در مجموع شرایط محیطی مساعدی برای اقتصاد ایران ایجاد نمود . در بعد داخلی تصویب و اجرای برنامه اول ، تنظیم سیاستهای اقتصاد ی در رستر برنامه و بودجه برنامه ای و تاکید بر سیاستهای اصلاح ساختار اقتصاد ی بطور کلی نقش موثر و مثبتی در ر کلیه زمینه های اقتصاد ی ایفاء نمود . مجموعه سیاستهای کلان اتخاذ شده توسط دولت در این دوران فضای سالمی برای فعالیتهای اقتصاد ی در کشور ایجاد کرد و نگاهها و موسسات تولیدی دولتی و خصوصی با تاسی از اصلاحات اقتصادی دولت اقدام به اصلاح ساختارهای درونی خود در ر کلیه زمینه ها نمودند .

وجود ظرفیتهای رشد در صنایع کشور در دوره ۷۰ - ۱۳۶۸ و اجرای سیاستهای اصلاحی در زمینه های عمده اقتصاد ی نظیر سیاستهای مالی و پولی ، سیاستهای ارزی ، رفع موانع تولید و رها سازی نسبی قیمتها ، هر یک بنوبه خود در بهبود شرایط اقتصاد ی در این سالها نقش موثری داشته است . طی دوره مورد اشاره تولید ناخالص داخلی واقعی بطور متوسط سالانه حدود ۸/۶ درصد رشد داشته است . بالاترین دستاورد اقتصاد ی کشور طی سه سال اول برنامه ایجاد ظرفیتهای تولیدی

از طریق سرمایه‌گذاریهای مولد بوده است. در این سالها تشکیل سرمایه ثابت ناخالص بطور متوسط سالانه حدود ۱۹/۲ درصد رشد نمود و سهم آن از تولید ناخالص داخلی به حدود ۲۱ درصد رسید. باین ترتیب طی این سالها نه فقط بخشهای مختلف اقتصادی عملکرد مثبت و چشمگیری داشته‌اند، بلکه ظرفیتهای تولیدی قابل توجهی در اقتصاد کشور برای تامین رشد آتی اقتصاد ایجاد گردید. عملکرد مثبت اقتصاد و رشد قابل توجه تولید در دوره ۷۰ - ۱۳۶۸ نمی‌توانست آثار منفی جانبی در زمینه‌ها نظیر روند قیمتها و پدیده اختفای خارجی کشور بر جای نهد. باید حجم عظیم عملیات عمرانی دولت، خصوصا در پروژه‌های غیرانتفاعی و اجتماعی را باید از جمله دلایل عمده در ایجاد عدم تعادل مالی و فشار بر قیمت کالاها و عوامل تولید در اقتصاد کشور تلقی نمود. علیرغم نقش ساختاری پروژه‌های غیرانتفاعی و اجتماعی در دولت و هزینه‌های سنگین اجرای این پروژه‌ها، سرمایه‌گذاری در اینگونه طرحها بازده معقول و متناسب با حجم سرمایه‌گذاری را برای دولت ندارد. طی دوره مورد اشاره، دولت هزینه‌های سنگینی را برای اجرای سریع پروژه‌های غیرانتفاعی متحمل گردید و این امر بالطبع آثار منفی خود را در سربری رویه قیمتها و فشار بر ترازپرداختهای خارجی کشور برجا نهاد. بدیهی است که این وضعیت نمی‌توانست در بلندمدت ادامه داشته باشد و ضرورت داشت که هرچه سریعتر اقدامات مقتضی از جانب دولت در جهت محدودیت تقاضا و تقلیل فشار بر ترازپرداختهای خارجی کشور اتخاذ شود. مجموعه شرایط و روندهای حاکم در دوره ۷۰ - ۱۳۶۸ اگرچه از نظر عملکرد اقتصادی بسیار چشمگیر بوده است، لیکن بلحاظ فشار بر منابع بتدریج شرایط کیفی نوینی را بر اقتصاد کشور حاکم گردانید که وجه مشخصه آن فشار شدید بر عوامل تولید و ترازپرداختهای خارجی کشور می‌باشد.

عملکرد بخش واقعی اقتصاد در سال ۱۳۷۱ :

وضعیت اقتصاد کشور در سال ۱۳۷۱ رami باید در شتاع عملکرد سه ساله اول برنامه ، یعنی در شرایط فشار بر عوامل تولید ، منابع مالی و ترارپرد اختهای خارجی کشور تحلیل نمود . آمارهای واصله از د سنگاههای اجرایی و نتایج مقدماتی بررسیهای آماری نشان می د هد که عملکرد اقتصاد کشور در سال ۱۳۷۱ همچون سه سال قبل از آن مثبت بوده است . همین بررسیها حاکی از آن است که اگرچه رشد اجزاء تولید ملی در سال ۱۳۷۱ مثبت بوده ، اما این رشد در کلیه اجزاء و در کل اقتصاد ملی ملایمتر از رشد در د و سال قبل یعنی سالهای ۱۳۶۹ و ۱۳۷۰ بوده است . براساس محاسبات انجام شده در سال ۱۳۷۱ تولید ناخالص داخلی به قیمتهای ثابت حد و د $۶/۳$ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل افزایش داشته است . در این سال بخشهای خدمات ، آب و برق و گاز و کشاورزی از رشد نسبتا بالائی نسبت به رشد تولید ملی برخوردار شدند ، در حالیکه سایر بخشهای اقتصادی اگرچه عملکرد مثبت داشته اند ، لیکن رشد ارزش افزوده آنها یائین تر از متوسط سطح ملی بوده است .

بررسی حساب هزینه ملی در سال ۱۳۷۱ نیز نشانگر آنست که کلیه اقلام هزینه در این دوره از رشد مثبت و قابل توجهی برخوردار بوده اند . طی این سال مصرف کل و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص بترتیب معادل $۶/۰$ و $۷/۱$ درصد رشد داشته اند . در بین اجزاء مصرف کل ، هزینه های مصرفی دولتی به قیمتهای ثابت در سال ۱۳۷۱ حد و د ۱۱ درصد رشد نمود و این رشد باعث افزایش نسبی سهم مصرف دولتی از مصرف کل و از هزینه ملی گردید . در تحولات حاکم بر اجزاء هزینه ملی در سال ۱۳۷۱ توجه به روند ها و کمیت های د و متغیر ، یعنی نتیجه رابطه مبادله بازرگانی و تغییر در موجودی انبار حائز اهمیت می باشد ، زیرا هر د و متغیر فوق الذکر در سال مورد اشاره در روند کلا

مثبت هزینه ملی مشارکت منفی داشته اند .

بررسی بخشهای مختلف نشان می دهد که در سال ۱۳۷۱ کلیه بخشهای اقتصادی از عملکردی مثبت برخوردار بوده اند . همین بررسی بیانگر آنست که بالاترین میزان مشارکت در رشد تولید ملی در سال ۱۳۷۱ از جانب گروه کشاورزی تامین گردیده است . ارزش افزوده این بخش در سال مورد بررسی با سهمی حدود ۲۳ درصد از کل تولید ناخالص داخلی ، معادل $7/4$ درصد بقیتمت های ثابت سال پایه رشد داشته است . سایر بخشهای اقتصادی نیز متناسب با سهمی که از تولید ملی به خود اختصاص داده اند در این سال مشارکت مثبتی در رشد تولید داشته اند و بالاترین میزان مشارکت پس از بخش کشاورزی ، به بخشهای حمل و نقل ، خدمات مستغلات و خدمات عمومی اختصاص داشته است .

در سال ۱۳۷۱ ارزش افزوده بخش زراعت با سهمی حدود ۵۵ درصد از ارزش افزوده گروه کشاورزی ، رشدی معادل $6/8$ درصد داشته است . بررسی ارقام موجود نشان می دهد که در سال مزبور میزان تولید کلیه محصولات زراعی و باغی با استثنای پنبه ، جو و برنج از رشد بالایی برخوردار بوده است . بیشترین میزان رشد در بین محصولات زراعی ، در این سال ، در تولید دانه های روغنی ، گند م و چغندر رقم حاصل شده است . در سال ۱۳۷۱ میزان تولید برنج و جو نسبت به ارقام مشابه سال قبل تغییر محسوسی نیافته ، در حالیکه تولید پنبه افت قابل توجهی به میزان ۲۰ درصد داشته است . ارقام مقداتی بخش دامپروری نیز همین آنست که محصولات عمده این بخش نظیر گوشت قرمز ، گوشت مرغ ، تخم مرغ و شیر از رشد نسبتاً قابل توجهی برخوردار بوده است . برپایه بررسیهای انجام شده شاخص کمی ترکیبی چهار محصول دامی فوق الذکر در سال ۱۳۷۱ حدود $8/4$ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل رشد داشته است .

ارقام موجود در زمینه عملکرد بخش نفت نشان می دهد که میزان صادرات نفت خام در سال ۱۳۷۱ حدود ۲/۴ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافته ، در حالی که نفت خام تحویلی به پالایشگاههای کشور نسبت به رقم مشابه سال قبل تغییر محسوسی نیافته است . کاهش تقاضا برای نفت خام بدلیل رکود اقتصادی حاکم بر کشورهای صنعتی و اشباع بازارهای جهانی از نفت ، در ماههای پایانی سال گذشته تاثیراتی منفی بر اقتصاد کلیه کشورهای صادرکننده نفت برجای نهاد . با این حال بخش نفت سهم متناسب خود را در رشد اقتصاد کشور در سال گذشته تامین نمود و علیرغم فشارهای وارد بر کلیه صادرکنندگان نفت خام در سطح جهان ، متوسط قیمت نفت خام صادراتی کشور در سال ۱۳۷۱ حدوداً در سطح معادل سال قبل از آن باقی ماند .

گروه صنایع و معادن در سال ۱۳۷۱ نسبت به سایر اجزاء متشکله تولید ملی عملکرد نسبتاً ضعیفی داشته است . براساس برآورد های مقدماتی رشد ارزش افزوده این گروه از ۱۲/۲ درصد در سال ۱۳۷۰ به ۴/۷ درصد در سال ۱۳۷۱ تقلیل یافته است . عمده ترین عامل مؤثر در این روند کاهش عملکرد ضعیف بخش صنعت بوده که بدلیل مضایق ارزی و مشکلات ساختاری ، در سال ۱۳۷۱ باتنگاهای شدیدی مواجه گردیده است . مشکلات ارزی کشور خصوصاً در نیمه دوم سال ۱۳۷۱ باعث گردید که سهمیه ارزی واحدهای صنعتی بزرگ کشور ، خصوصاً سهمیه های ارزی به نرخ دولتی ورقابندی ، به حداقل ممکن کاهش یابد . صنایع کشور که مشکلات ساختاری آن در کلیه زمینه های ملی و سالیان متمادی بلحاظ بهره برداری از حمایت های پنهان و آشکار پوشیده ماند ، در نیمه دوم سال گذشته بابت اولین آثار مشکلات ارزی ، با معضلات پیچیده ای مواجه گردید .

بررسی های مقدماتی بعمل آمده از عملکرد صنایع کشور در سال گذشته نشان می دهد که با وجود مشکلات فوق الذکر ، صنایع کشور شوک های وارد و رانجی مطلوبی جذب نمودند . آمار تولید

محصولات عمده صنعتی در سال گذشته بیانگر آنست که حسب وفور وندرت منابع مالی (ریالی و ارزی) و وضعیت های رقابتی حاکم بر بازار، عملکرد بخشهای مختلف صنعت در تولید کالاهای مختلف بسیار متفاوت و پرنوسان بوده است. در سال مورد اشاره تولید اقلام خاصی نظیر لوازم بادوام خانگی و وسایل الکتریکی رشدت کاهش یافته است. این کاهش در میزان تولید بخشهایی نظیر صنایع نساجی و پوشاک و اقلام خاصی از تولیدات این بخش بسیار ملاحظه می شود. در بعضی دیگر از بخشهای تولیدی نظیر صنایع کانی غیر فلزی، صنایع غذایی و صنایع سلولزی عملکرد بخشهای تولیدی در سال ۱۳۷۱ نسبتا مثبت بوده است. براساس بررسیهای انجام شده در مجموع ارزش افزوده بخش صنعت به قیمتهای واقعی در سال گذشته معادل $3/2$ درصد نسبت به رقم سال قبل رشد داشته است. آمار و ارقام کلان کشور نشان می دهد که طی سالهای ۱۳۶۹ و ۱۳۷۰ حجم موجودی مواد و وسایل و کالاهای در دست ساخت در کشور رشدت افزایش داشته است. بسیار محتمل است که بخش قابل توجهی از محتوای وارداتی نیازهای واسطه صنایع تحت پوشش سازمانها و وزارتخانه های صنعتی در سال ۱۳۷۱ از محل موجودی انبارتأمین شده باشد.

در سال ۱۳۷۱ سایر اجزاء متشکله گروه صنایع و معادن، یعنی بخشهای معدن، آب و برق و گاز و ساختمان نیز به رشد متفاوتی دست یافتند. کاهش آهنگ رشد در ارزش افزوده ثابت بخش آب و برق و گازرسانی باید عمدتا به دلیل توقف مد ورگاز طبیعی و در بخش ساختمان به علت کاهش سرعت در اجرای طرحهای عمرانی دولت و رکود بازار برای ساختمانهای خصوصی تکمیل شده، تبیین نمود. براساس بررسیهای مقدماتی در سال مورد اشاره بخشهای خدماتی عملکرد بهتری نسبت به بخشهای تولیدکننده کالاها داشته اند. در همین اجزاء تشکیل دهنده گروه خدمات، بخشهای حمل و نقل، مستغلات و خدمات عمومی بلحاظ سهم قابل توجهی که در ارزش افزوده گروه خدمات دارند،

تامین کننده عمده رشد اقتصادی گروه خدمات تلقی می‌شوند. در این سال ارزش افزوده واقعی حمل و نقل هوایی حدود ۱۶ درصد، حمل و نقل زمینی حدود ۱۲ درصد و بخش ارتباطات حدود ۱۰ درصد رشد داشته است.

جدول شماره ۱

سهم گروههای اقتصادی در رشد تولید ناخالص داخلی

بخشهای اقتصادی	۱۳۷۰	۱۳۷۱
کشاورزی	۱/۴	۲/۰
نفت	۲/۴	-۰/۴
صنایع و معادن	۳/۹	۱/۱
خدمات	۳/۸	۳/۳
نتیجه رابطه مبادله بازرگانی	-۰/۶	-۰/۵
تولید ناخالص داخلی	۱۰/۹	۶/۳

در سال ۱۳۷۱ هزینه ناخالص داخلی به موازات تولید ملی از رشدی حدود ۶ درصد به قیمت‌های ثابت سال پایه برخوردار گردید. در این سال بالاترین رشد در اجزاء متشکله هزینه ملی به هزینه‌های مصرفی دولتی اختصاص داشت که با افزایشی معادل ۱۱/۳ درصد روبرو شد و سهم آن از هزینه ملی به حدود ۱۲ درصد بالغ گردید. سایر اجزاء هزینه ملی نیز در سال مورد گزارش رشد

مثبت و قابل توجهی داشته اند. هزینه های مصرفی خصوصی در سال مورد اشاره در حدی پایین تر از هزینه های مصرفی دولتی و تشکیل سرمایه ناخالص رشد نمود و بهیمن دلیل نیز سهم این مولفه از هزینه ملی حدود ۳ درصد کاهش یافت.

برآورد های قطعی انجام شده در مورد تشکیل سرمایه، خصوصا در زمینه ماشین آلات، حاکی از آنست که واردات ماشین آلات سرمایه ای و تولید داخله این ماشین آلات که در سال ۱۳۷۰ به میزان بسیار چشمگیری رشد کرده بود، در سال گذشته با آهنگ ملایمتری افزایش یافت. حجم و ارزش ماشین آلات سرمایه ای وارداتی در سال ۱۳۷۰ به ترتیب معادل ۱۲۲ درصد و ۱۸۵ درصد رشد داشته است، در حالیکه در سال ۱۳۷۱ رشد این متغیرها به حد ۵۳ درصد و ۸۲ درصد محدود گردیده است. همچنین رشد تشکیل سرمایه در بخش ساختمان از حدود ۲۶ درصد در سال ۱۳۷۰ به حدود ۴ درصد در سال ۱۳۷۱ تقلیل یافت. تقلیل رشد تشکیل سرمایه بخش ساختمان در سال ۱۳۷۱ نسبت به سال ۱۳۷۰ در هر دو مولفه دولتی و خصوصی محقق شده است. سال ۱۳۷۰ به لحاظ حجم تشکیل سرمایه انجام شده در بخش ساختمان توسط بخش خصوصی و بخش دولتی یک سال پر رونق و استثنایی محسوب می شود. در سال ۱۳۷۱ اگر چه پرداخت های دولت بابت اعتبارات سرمایه گذاری ثابت، به قیمت های جاری از رشد نسبتا بالایی برخوردار بوده، لیکن در نیمه دوم سال با بروز مشکلات ارزی، تخصیص اعتبارات عمرانی با مشکلاتی مواجه گردید. همچنین بررسی های مقدماتی از سرمایه گذاری بخش خصوصی در ساختمانهای مناطق شهری حاکی از آنست که با آغاز رکود در بخش ساختمان، رشد سرمایه گذاری بخش خصوصی در این بخش نیرتقلیل یافته است.

طی سالهای ۱۳۶۹ و ۱۳۷۰ از تخصیص یافته و گشایش شده برای ورود ماشین آلات و مسواک واسطه صنایع به مقدار استثنایی افزایش یافت. بنابراین رسد که طی دو سال فوق الذکر صنایع کشور

به مقد ارقام قابل توجهی اقدام به افزایش موجودی انبار جهت رفع نیازهای واسطه ای و سرمایه گذاری خود نمود ه باشند ۰ ارقام کلان جدول هزینه ملی نشان می دهد که موجودی انبار به قیمت های واقعی طی دوره ۷۰ - ۱۳۶۸ ، بطور متوسط سالیانه حدود ۴۲ درصد افزایش داشته است ۰ این مقدار افزایش در موجودی انبار بار شد قابل توجه واردات کشور به قیمت های ثابت به میزان سالیانه ۲۸ درصد طی همین دوره هماهنگی دارد ۰ در سال ۱۳۷۱ موجودی انبار حدود ۱۱ درصد نسبت به رقم مشابه سال قبل کاهش یافت ۰ با توجه به کاهش واردات به قیمت های واقعی در همان سال ، بنظر می رسد که رشد اقتصادی در بخش های مختلف اقتصاد و افزایش سرمایه گذاری در ماشین آلات و ساختمان در سال ۱۳۷۱ ، به مقد ارقام قابل توجهی با اتکا و استفاده از موجودی انبار محقق گردیده باشد ۰

ارقام حساب دنیای خارج در جدول هزینه ملی نشان می دهد که از سال ۱۳۶۸ تا پایان سال ۱۳۷۰ صادرات و واردات کشور به قیمت های واقعی بطور متوسط سالیانه معادل ۱۳/۵ درصد و ۲۷/۸ درصد رشد داشته است ۰ همین بررسی حاکی از آنست که از سال ۱۳۶۷ تا پایان سال ۱۳۷۰ بطور متوسط سالیانه حدود ۹ درصد نتیجه رابطه مبادله بازرگانی خارجی به زیان کشور تغییر نمود ه است ۰ در سال ۱۳۷۱ صادرات به قیمت های واقعی کمکان حدود ۴/۴ درصد رشد داشته ، در حالی که واردات واقعی معادل ۹/۷ درصد کاهش یافته است ۰ همچنین در سال مورد اشاره نتیجه مبادله بازرگانی خارجی معادل ۴/۰ درصد به زیان کشور تغییر نمود ۰ نتیجه رابطه مبادله بازرگانی خارجی که تغییرات آن به زیان کشور از پایان سال ۱۳۶۴ آغاز گردیده ، در سال های اخیر ، با سرعتی کمتر ، اما همچنان در جهت منفی ، یعنی به زیان کشور کمکان در حال تغییر است ۰

جدول شماره ۲
د رآمد و تولید ناخالص ملی بر حسب فعالیت‌های اقتصادی
به قیمت جاری

(میلیارد ریال)			
۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	
۱۵۳۹۲/۰	۱۱۲۲۱/۶	۸۴۱۹/۱	گروه کشاورزی
۵۶۶۹/۰	۳۹۸۹/۷	۳۷۹۳/۸	گروه نفت
۱۳۰۳۳/۰	۹۷۷۸/۲	۶۴۱۹/۸	گروه صنایع و معادن
۳۶۱/۹	۲۶۱/۵	۱۷۳/۲	معدن
۹۲۱۸/۰	۶۸۳۳/۲	۴۴۱۳/۹	صنعت
۸۳۴/۳	۵۵۴/۴	۳۹۵/۳	برق، گاز و آب
۳۶۱۸/۸	۲۱۲۹/۱	۱۴۳۷/۵	ساختمان
۳۲۵۸۵/۶	۲۴۱۹۲/۶	۱۷۳۹۸/۹	گروه خدمات
۱۱۳۰۸/۰	۸۶۴۵/۸	۶۵۴۱/۶	بازرگانی، رستوران و هتلداری
۵۲۷۳/۹	۲۳۷۱/۰	۲۶۵۲/۴	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
۷۱۱/۲	۵۴۰/۴	۳۵۸/۲	خدمات موسسات مالی و پولی
۷۳۸۳/۷	۵۳۵۸/۳	۳۹۳۷/۹	خدمات مستغلات و خدمات حرفه ای و تخصصی
۶۵۰۴/۹	۴۲۰۰/۹	۳۰۹۱/۶	خدمات عمومی
۱۴۰۳/۴	۱۰۷۶/۲	۸۱۷/۲	خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی
۶۷۴/۱	۵۰۹/۵	۲۷۶/۶	کسرمی شود: کارمزد احتسابی
۶۶۰۰۵/۵	۴۸۶۷۳/۶	۳۵۷۵۵/۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت عوامل
۶۰۳۳۶/۵	۴۴۶۸۲/۹	۳۱۹۶۱/۲	تولید ناخالص داخلی به قیمت عوامل (بدون نعت)
۲۳۵/۲	۴۶۲/۵	- ۲۶۳/۴	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
۱۸۰۵/۳	۱۴۳۴/۸	۸۸۹/۶	خالص مالیات‌های غیرمستقیم
۶۸۰۴۶/۰	۵۰۵۶۹/۹	۳۶۳۸۱/۲	تولید ناخالص ملی = درآمد ناخالص ملی (به قیمت بازار)
۱۰۵۸۵/۷	۷۶۰۰/۸	۵۴۴۳/۶	کسرمی شود: استهلاك سرمایه های ثابت
۱۸۰۵/۳	۱۴۳۴/۸	۸۸۹/۶	خالص مالیات‌های غیرمستقیم
۵۵۶۵۵/۰	۴۱۵۳۴/۳	۳۰۰۴۹/۰	درآمد ملی

جدول شماره ۳

د رآمد و تولید ناخالص ملی برحسب فعالیتهای اقتصادی

به قیمت های ثابت سال ۱۳۶۱

(میلیارد ریال)			
۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	
۳۳۵۱/۶	۳۱۲۰/۲	۲۹۶۷/۵	گروه کشاورزی
۲۵۶۹/۳	۲۵۱۶/۷	۲۲۶۴/۷	گروه نفت
۲۹۳۲/۹	۲۸۰۲/۰	۲۳۹۱/۸	گروه صنایع و معادن
۷۲/۹	۶۸/۴	۶۳/۱	معادن
۲۰۰۲/۴	۱۹۴۰/۳	۱۶۴۳/۸	صنعت
۳۰۹/۱	۲۸۵/۰	۲۴۶/۷	برق، گاز و آب
۵۴۸/۵	۵۰۸/۳	۴۳۸/۲	ساختمان
۵۳۴۱/۹	۴۹۴۵/۹	۴۲۹۹/۶	گروه خدمات
۱۳۲۵/۰	۱۲۵۷/۹	۱۱۳۶/۴	بازرگانی، رستوران و هتلداری
۱۰۳۳/۲	۹۲۵/۵	۷۹۶/۲	حمل و نقل و انبارداری و ارتباطات
۱۳۸/۷	۱۲۸/۰	۱۰۱/۵	خدمات موسسات مالی و بانکی
۱۴۹۰/۰	۱۳۸۳/۵	۱۲۹۰/۳	خدمات مستغلات و خدمات حرفه ای و تخصصی
۱۰۰۳/۰	۹۲۱/۹	۸۷۶/۳	خدمات عمومی
۳۵۳/۰	۳۲۹/۱	۲۹۸/۹	خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی
۱۳۱/۳	۱۲۰/۷	۷۸/۴	کسرمی شود: کارمزد احتسابی
- ۱۴۹۷/۵	- ۱۴۳۹/۳	- ۱۳۸۰/۳	نتیجه رابطه مبادله بازرگانی
۱۲۵۶۶/۹	۱۱۸۲۴/۸	۱۰۶۶۴/۹	تولید ناخالص داخلی به قیمت عوامل
۹۹۹۷/۶	۹۳۰۸/۱	۸۴۰۰/۲	تولید ناخالص داخلی به قیمت عوامل (بدون نفت)
۱۶۸/۵	۱۹۶/۷	۶۷/۳	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
۳۴۳/۷	۳۵۶/۴	۲۶۵/۳	خالص مالیات های غیر مستقیم
۱۳۰۷۹/۱	۱۲۳۷۷/۹	۱۰۹۹۷/۵	تولید ناخالص ملی = درآمد ناخالص ملی (به قیمت بازار)
۱۴۲۲/۵	۱۳۶۷/۸	۱۳۳۱/۸	کسرمی شود: استهلاک سرمایه های ثابت
۳۴۳/۷	۳۵۶/۴	۲۶۵/۳	خالص مالیات های غیر مستقیم
۱۱۳۱۲/۹	۱۰۶۵۳/۷	۹۴۰۰/۴	درآمد ملی

جدول شماره ۴
هزینه ناخالص ملی

به قیمت‌های جاری

(میلیارد ریال)

۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	
۴۱۲۹۴/۶	۳۱۶۷۶/۸	۲۴۰۷۰/۷	هزینه های مصرفی خصوصی
۷۹۸۸/۴	۵۳۶۷/۱	۴۰۵۴/۲	هزینه های مصرفی دولتی
۱۵۶۹۰/۹	۱۰۸۴۴/۰	۵۶۶۲/۶	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۷۸۱۲/۱	۴۴۶۹/۰	۱۷۶۱/۳	ماشین آلات
(۶۱۳۳/۲)	(۳۲۱۷/۰)	(۸۸۳/۷)	بخش خصوصی
(۱۶۷۸/۹)	(۱۳۵۲/۰)	(۸۷۷/۶)	بخش دولتی
۷۸۷۸/۸	۶۳۷۵/۰	۳۹۰۱/۳	ساختن
(۴۲۲۷/۹)	(۳۳۸۶/۹)	(۲۱۶۲/۷)	بخش خصوصی
(۳۶۵۰/۹)	(۲۹۸۸/۱)	(۱۷۳۸/۶)	بخش دولتی
۶۴۴۰/۷	۵۸۰۵/۷	۴۸۲۷/-	تغییر موجودی انبار
- ۱۸۰۱/۴	- ۲۳۰۹/۵	- ۱۳۹۶/۹	خالص صادرات کالاها و خدمات
۹۶۴۴/۸	۷۴۳۹/۳	۵۳۹۵/۱	صادرات کالاها و خدمات
۱۱۴۴۶/۲	۹۷۴۸/۸	۶۷۹۲/۰	واردات کالاها و خدمات
- ۱۸۰۲/۴	- ۱۲۷۶/۷	- ۵۷۳/۰	اشتباهات آماری
۶۷۸۱۰/۸	۵۰۱۰۷/۴	۳۶۶۴۴/۶	هزینه ناخالص داخلی
۲۳۵/۲	۴۶۲/۵	- ۲۶۳/۴	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
۶۸۰۴۶/۰	۵۰۵۶۹/۹	۳۶۳۸۱/۲	هزینه ناخالص ملی = تولید ناخالص ملی
۱۰۵۸۵/۷	۷۶۰۰/۸	۵۴۴۲/۶	کسرمی شود : استهلاک سرمایه های ثابت
۱۸۰۵/۳	۱۴۳۲/۸	۸۸۹/۶	خالص مالیاتهای غیرمستقیم
۵۵۶۵۵/۰	۴۱۵۳۴/۳	۳۰۰۴۹/۰	درآمد خالص ملی به قیمت عوامل = درآمد ملی

جدول شماره ۵
هزینه ناخالص ملی

به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۶۱

(میلیارد ریال)			
۱۳۷۱	۱۳۷۰	۱۳۶۹	
۸۷۰۶/۱	۸۲۸۱/۵	۷۵۶۳/۵	هزینه های مصرفی خصوصی
۱۶۱۴/۰	۱۴۵۰/۰	۱۳۳۶/۶	هزینه های مصرفی دولتی
۲۰۸۱/۲	۱۹۴۲/۹	۱۳۷۸/۸	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۸۷۸/۰	۷۸۱/۰	۴۶۰/۷	ماشین آلات
(۵۷۶/۲)	(۴۹۳/۷)	(۲۳۱/۱)	بخش خصوصی
(۳۰۱/۸)	(۲۸۷/۳)	(۲۲۹/۶)	بخش دولتی
۱۲۰۳/۲	۱۱۶۱/۹	۹۱۸/۱	ساختمان
(۶۷۱/۶)	(۶۴۲/۶)	(۵۳۴/۷)	بخش خصوصی
(۵۳۱/۶)	(۵۱۹/۳)	(۳۸۳/۴)	بخش دولتی
۷۳۳/۶	۸۲۰/۷	۸۲۱/۸	تغییر موجودی انبار
۱۱۴۹/۳	۸۷۷/۷	۹۷۸/۴	خالص صادرات کالاها و خدمات
۲۶۴۰/۸	۲۵۲۸/۸	۲۲۵۲/۵	صادرات کالاها و خدمات
۱۴۹۱/۶	۱۶۵۱/۱	۱۳۷۴/۱	واردات کالاها و خدمات
- ۱۴۹۷/۵	- ۱۴۳۹/۳	- ۱۳۸۰/۳	نتیجه رابطه مبادله بازرگانی
۱۳۴/۰	۲۴۷/۷	۲۳۱/۴	اشتباهات آماری
۱۲۹۱۰/۶	۱۲۱۸۱/۲	۱۰۹۳۰/۲	هزینه ناخالص داخلی
۱۶۸/۵	۱۹۶/۷	۶۷/۳	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
۱۳۰۷۹/۱	۱۲۳۷۷/۹	۱۰۹۹۷/۵	هزینه ناخالص ملی = تولید ناخالص ملی
۱۴۲۲/۵	۱۳۶۷/۸	۱۳۳۱/۸	کسرمی شود : استهلاك سرمایه های ثابت
۳۴۳/۷	۳۵۶/۴	۲۶۵/۳	خالص مالیاتهای غیرمستقیم
۱۱۳۱۲/۹	۱۰۶۵۳/۷	۹۴۰۰/۴	درآمد خالص ملی به قیمت عوامل = درآمد ملی